

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul său Druță Boris, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Spatari Martîn Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat
mun. Xxxxx bd. Xxxxx ap. xx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 27.11.2017 – până la 11.05.2018

instanța de apel:

de la 13.06.2018 – până la 11.09.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 03.06.2019 – până la 13.11.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 mai 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Spatari Martîn Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În temeiul art. 90 alin. (5), (6) lit. g) Cod penal lui Spatari Martîn i s-a aplicat pedeapsa complementară cu munca neremunerată în folosul comunității pe un termen de 90 de ore, pe care urmează să le execute în interiorul perioadei de probațiune stabilite.

Acțiunea civilă înaintată de către partea civilă – reprezentantul legal al părții vătămate minore a fost admisă parțial și s-a încasat de la Spatari Martîn, în beneficiul lui Gaina Corina suma de 3.207 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Spatari Martîn, la data de 18 august 2017, în perioada de timp de la ora 11:00 până la ora 12:00, acționând intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în vestiarul unității comerciale „Pizza Corso” situată în mun.

Chișinău, sectorul Ciocana, strada Mihail Sadoveanu, nr. 20/1, de unde a sustras pe ascuns un rucsac cu valoarea de 250 lei, în care se afla un portmoneu de culoare neagră de marca „Monice” cu valoarea de 200 lei și bani în numerar în sumă de 3.207 lei, bunuri ce aparțineau cu drept de proprietate minorului Gaina Dumitru, prin ce i-a cauzat ultimului o daună materială în proporții considerabile, în sumă totală de 3.657 lei.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Spatari Martîn, a fost calificată *de drept*, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel, la data de 22 mai 2018, de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea ce ține de aplicarea pedepsei penale, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Spatari Martîn să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată corect a concluzionat asupra vinovăției lui Spatari Martîn în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) din Codul penal, însă, pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de judecată este greșit individualizată, neproportională faptei și pericolului social al infractorului;

- în circumstanțele speței, instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul anterior a fost judecat de mai multe ori pentru fapte similare, fiindu-i aplicate diferite măsuri de pedeapsă, cu toate acestea continuă să comită și alte fapte, or, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane;

- aplicarea unei pedepse condiționate unei persoane care a săvârșit anterior mai multe infracțiuni din diferite domenii inclusiv contra proprietății și sănătății persoanei, contravine scopului pedepsei privind corectarea și reeducarea vinovatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane;

- inculpatul până în prezent nu a recuperat prejudiciul cauzat, ceea ce denotă cu certitudine că acesta are o atitudine antisocială și nu este dispus să se conformeze;

- întru respectarea principiului echității la aplicarea pedepsei penale, inculpatului urma a-i fi aplicată o pedeapsă privativă de libertate mai aspră, aproape de limita maximă, în condițiile în care pedepsele anterioare nu și-au atins obiectivele fixate și au demonstrat ineficiența și imposibilitatea de a realiza scopurile procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Spatari Martîn recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Spatari Martîn, iar probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Concluzia primei instanțe la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului Spatari Martîn, instanța de apel a apreciat-o ca fiind una prea blândă.

În opinia instanței de apel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, prima instanță deși a luat în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia, eronat a considerat că corectarea lui Spatari Martîn e posibilă fără izolare de societate, în conformitate cu cerințele art. art. 75-78 Cod penal aplicându-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, cu suspendare condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

În acest sens, instanța de apel a reținut ca fiind plauzibile argumentele părții acuzării, care în esență a menționat faptul că, pedeapsa cu suspendare condiționată a executării pedepsei, numai îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind argumentate invocările părții acuzării asupra personalității inculpatului, care anterior a mai fost condamnat pentru infracțiuni similare, fapt ce se confirmă prin revendicarea eliberată pe numele lui Spatari Martîn și a hotărârilor judecătorești prin care ultimul a fost condamnat (f.d. 38-58), având un istoric infracțional, nu și-a făcut concluziile necesare, continuându-și activitatea criminală.

Astfel, instanța de apel a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă prin izolarea acestuia de societate.

Conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea săvârșită de către Spatari Martîn, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani (în redacția legii la momentul comiterii infracțiunii).

Instanța de apel a notat că, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar ca circumstanță atenuantă a fost reținută căința sinceră a inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, instanța de apel a conchis că, inculpatul Spatari Martîn urmează a fi condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal cu aplicarea unei pedepse cu închisoare, în limitele sancțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 364¹

alin. (8) Cod de procedură penală.

Respectiv limitele de pedeapsă pentru Spatari Martîn, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal vor fi de la 3 luni, la 2 ani și 7 luni.

Instanța de apel a menționat că, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al faptei comise, aceasta făcând parte din categoria infracțiunilor săvârșite cu intenție, care atentează la relațiile sociale referitoare la patrimoniul persoanei cu cauzarea de prejudicii considerabile, acțiuni ce prezintă o gravitate sporită și care dețin rezonanță în rândurile opiniei publice și determină reacții negative ale acesteia asupra faptului dat, precum și pericolul social prezentat de către inculpat, luând în considerare personalitatea acestuia, circumstanțe care duc la imposibilitatea stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, care este prea blândă și nu va fi suficientă pentru corectarea inculpatului și nici pentru prevenirea de noi infracțiuni. Mai mult ca atât, prima instanță nu și-a motivat concluzia privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fără a indica care circumstanțe ar fi determinat o asemenea concluzie.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Inculpat, la data de 02 noiembrie 2018, care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- urmează să se țină cont că este invalid de gradul 3, iar executarea pedepsei cu închisoare îi va afecta grav sănătatea;
- este unicul întreținător în familie, deoarece părinții săi sunt invalizi de gradul 3;
- partea vătămată nu are careva pretenții materiale;
- se căiește de cele săvârșite.

6.2 Avocatul Druță Boris în numele inculpatului, la data de 13 noiembrie 2018, care solicită repunerea în termen a dreptului de a înainta recurs, cu casarea hotărârii instanței de apel și menținerea sentinței.

În motivarea apelului invocă:

- la faza examinării judiciare nu s-a respectat principiul individualizării acțiunilor de fapt ale inculpatului, care a recunoscut vina și s-a căit de cele comise;
- instanțele de judecată au ignorat faptul că inculpatul are loc permanent de trai, la întreținere 2 copii minori;
- inculpatul suferă de o maladie incurabilă – diabet zaharat și permanent folosește insulină, fapt ce confirmă că aflarea lui la libertate este oportună și necesară, respectiv nu era necesar ca instanța de apel să modifice sentința și să-i aplice pedeapsă cu executare reală în penitenciar, deoarece prima instanță corect i-a stabilit pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal, suspendându-i condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune;
- instanța de apel a ignorat față de Spatari Martîn drepturile prevăzute de art. 6.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate și a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind declarat peste termen al avocatului Druță Boris, deoarece a omis termenul legal de 30 de zile pentru depunerea recursului

ordinar. Totodată, recursul declarat de către inculpat, urmează a fi decis inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpatului, ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, în final stabilindu-i ultimului o pedeapsă echitabilă.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente:

Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpat

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă că, prin criticile expuse în textul recursului, autorul de fapt semnalează temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, ținând cont de faptul că inculpatul expune argumente de dezacord privind excluderea de către instanța de apel a aplicării dispozițiilor art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă cu închisoare cu executare reală, adică fără suspendare condiționată a acesteia.

În urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului nu și-a găsit confirmarea cazul de casare semnalat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia, ținând cont și de dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, precum se atestă, prezenta cauză, în urma solicitării și înscrisului autentic al inculpatului (f.d. 112), a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere (la caz, încheierea protocolară f.d. 116-verso), beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Sanctiunea infractiunii prevazute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pentru care a fost recunoscut vinovat inculpatul, prevede pedeapsa la momentul comiterii infractiunii, cu amendă de la 650 la 1.350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de până la 4 ani. Respectiv, învederând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care sânt valabile în cazul dat pentru inculpatul Spatari Martîn, limitele pedepsei cu închisoare au fost reduse cu o treime, constituind astfel de la 3 luni până la 2 ani 8 luni. În prezenta speță, inculpatului pentru comiterea infractiunii imputate, prin prisma alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanța de apel i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare pe un termen de 2 ani, adică în limitele prevederilor legale.

La aplicarea pedepsei inculpatului, în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare, atât prevederile din alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75-88 din Cod penal, ce reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infractiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infractiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Aplicându-se pedeapsa în urma judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța, de asemenea, trebuie să ia în considerare și cerințele alin. (2) art. 75 Cod penal, conform cărora o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infractiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Opozant alegațiilor recurentului despre posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Spatari Martîn și anume suspendarea condiționată a executării pedepsei cu o perioadă de probațiune, Colegiul penal relevă, că conform alin. (1) al normei menționate, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infractiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infractiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau,

după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Deci, o condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În contextul dat, instanța de recurs, totuși precizează că, prin îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru aplicarea prevederilor alin. (1) art. 90 Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la această măsură de individualizare judiciară a pedepsei.

Ținând cont însă, de prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal consideră întemeiate considerentele instanței de apel că, în prezenta cauză nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoare în privința inculpatului, deoarece personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei conduite, ce ar permite instanței de judecată de a da dovadă de clemență. Din materialele cauzei se atestă că, inculpatul anterior a fost condamnat de 6 ori, în cele mai multe cazuri pentru săvârșirea infracțiunilor contra patrimoniului, reieșind din sentințele anexate la materialele cauzei (f.d. 41-50, 54-58) și potrivit revendicării anexate la lucrările dosarului (f.d. 38-39). Deși, antecedentele penale ale inculpatului sunt stinse, totuși se atestă faptul că comiterea acțiunilor de sustragere a bunurilor altor persoane, prin diferite forme, pentru inculpatul Spataru Martîn, a devenit o deprindere și o modalitate de conviețuire în societate, iar aplicarea pedepselor nu-și produc efectul, pentru ca ultimul să-și facă concluziile necesare de a nu săvârși în continuare abateri de la prevederile legii penale. De menționat este acel fapt că, potrivit certificatului eliberat de Dispensarul Republican de Narcologie (f.d. 60), inculpatul se află la evidență ca consumator de substanțe narcotice (opiu), ceea ce subsidiar indică la faptul că, este o persoană cu risc sporit pentru valorile sociale ocrotite de lege.

Referitor la alegațiile recurentului privind prezența cumulului de circumstanțe atenuante, ce în opinia acestuia urmau a fi luate în considerare de către instanța de apel, cum ar fi recunoașterea vinei și faptul că el și părinții săi sunt invalizi de gradul trei, iar privarea de libertate îi va afecta și mai mult sănătatea, Colegiul menționează că, la prezenta speță, acestea nu sunt suficiente pentru ca inculpatul să beneficieze de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu împrejurările menționate mai sus, ținând cont și de personalitatea ultimului, din cazierul judiciar al cărui rezultat este frecvența a manifestării comportamentului deviant în societate de la prevederile legale. În ce privește, invocarea prezenței circumstanței atenuante recunoașterea vinei în comiterea infracțiunii, la caz, ca urmare a aplicării procedurii prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aceasta nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași

situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică (a se vedea pct. 35 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 13 din 16.12.2013, Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești).

Nu poate fi reținut de către Colegiul penal, nici argumentul invocat în recurs, precum că partea vătămată nu are careva pretenții materiale, deoarece reieșind din declarațiile părții vătămate date în ședința de judecată în cadrul instanței de apel, ultimul a insistat să i se restituie prejudiciul cauzat, deoarece nu i-a fost recuperat și susține apelul procurorului (f.d. 151).

În atare împrejurări Colegiului penal consideră că, instanța de apel i-a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă și conformă prevederilor legale, luând în considerație toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, iar modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina inculpatului, a fost individualizată corect și în așa fel, încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Astfel, Colegiul statuează, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Generalizând raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că, nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate în partea stabilirii modului de executare a pedepsei.

În cele din urmă, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarate de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, inculpatul și apărătorul său fiind în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Opozant, mențiunii indicate de către autorul recursului, precum că acesta în calitate de apărător al inculpatului a recepționat decizia instanței de apel la data de 13.11.2018, dată de la care curge termenul pentru recurs în opinia sa, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei. Prin urmare, termenul de atac se calculează de la data când a fost pronunțată decizia motivată și nu de la data când a fost recepționată de către participanții la proces.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 11 septembrie 2018, în prezența procurorului, inculpatului și avocatului acestuia Arnaut Valentina, precum și a părții vătămate, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 152-155, 157-158), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua

și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 11 octombrie 2018 ora 14.00.

Reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 156) rezultă că, la data de 11 octombrie 2018, inculpatul nu s-a prezentat, fiind prezent la pronunțarea deciziei motivate doar apărătorul acestuia și procurorul. Tot din materialele cauzei se constată că, inculpatului, precum și părții vătămate le-a fost expediată copia deciziei motivate a instanței de apel pentru cunoștință (f.d. 169).

Prin urmare, Colegiul atestă că, avocatul Druță Boris, în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, la data de 13 noiembrie 2018, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei poștale aplicată pe plicul anexat la recurs (f.d. 218).

În prezenta speță, Colegiul penal relevă, că termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 12 octombrie 2018, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile legale prevăzute în art. 422, raportate la cele stipulate la art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și se epuizează la sfârșitul zilei de 12 noiembrie 2018. Însă, recurentul a depus recurs ordinar, la data de 13 noiembrie 2018, adică după expirarea termenului de 30 de zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează că, inculpatul a fost înștiințat despre data pronunțării deciziei integrale a instanței de apel și modul de atac, însă acesta nu s-a prezentat, astfel asumându-și responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac asupra deciziei nominalizate. Chiar și în cazul neprezentării inculpatului la pronunțarea deciziei integrale, apărătorul acestuia care l-a asistat în instanța de apel, urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului părții apărării de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care nu a fost de acord.

Prevederile alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar, de către avocatul Druță Boris, în numele inculpatului a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Spatari Martîn Xxxx**, pe motiv că recursul declarat de către inculpat este vădit neîntemeiat, iar recursul declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 12 decembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda